

Sayı: 2013/37

9 Aralık 2013

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Hakkında Basında Yer Alan Haberlere İlişkin Basın Açıklaması

Son günlerde basın yayın organlarında çıkan bazı haberlerde, bankaların, yönetim kurulu üyelerinin dolaylı pay sahibi olduğu şirketlere kredi kullandırmasına Kurumumuz tarafından izin verilerek suistimallerin önünün açıldığının ileri sürülmesi üzerine, konuya ilişkin olarak kamuoyunu bilgilendirme ihtiyacı duyulmuştur.

Bilindiği üzere, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrası,

“Bankalar;

a) Yönetim kurulu üyelerine, genel müdüre, genel müdür yardımcılara ve kredi açmaya yetkili mensuplarına; bunların eş ve velâyet altındaki çocuklarına; tek başlarına ya da birlikte sermayesinin yüzde yirmi beş veya fazlasına sahip oldukları ortaklıklara,

...

Her ne şekil ve surette olursa olsun nakdî ve gayrinakdî kredi veremez, tahvil ya da benzeri menkul kıymetlerini satın alamazlar.”

hükmünü amirdir. Söz konusu hükümde, “tek başlarına ya da birlikte sermayelerinin yüzde yirmi beş veya fazlasına sahip oldukları ortaklıklara” ifadesi yer aldığından, bir başka deyişle “doğrudan ve dolaylı” ifadesi kullanılmadığından, yönetim kurulu üyesinin veya eş ve velayeti altındaki çocuklarının tek başına ya da birlikte %25 veya daha fazlasına “*dolaylı olarak*” sahip oldukları ortaklıklara banka tarafından kredi kullandırılmasına engel bulunmamaktadır. Kanun koyucu tarafından getirilen söz konusu yasağın kapsamının, Kurumumuz tarafından alınacak bir karar veya yapılacak bir düzenleme ile daraltılması veya genişletilmesi ise –normlar hiyerarşisi gereği- hukuken mümkün bulunmamaktadır.

Nitekim doktrinde, anılan hükümde yer alan %25 lik pay sahipliğinin tespitinde yalnızca doğrudan sahip olunan payların dikkate alınması gerektiği kabul edilmekte olup, söz konusu hüküm de Kurumumuzca bu şekilde uygulanmış ve uygulanmaktadır. Bu itibarla, belirli bir olaya özgü özel izin/onay verilmesi söz konusu değildir. (Tekinalp, Ü. 2009, Banka Hukukunun Esasları, İstanbul, s.230; Alıcı, Y. (2007), Bankacılık Kanunu Şerhi, İstanbul, 2007, s. 534; Reisoğlu, S. (2007), Bankacılık Kanunu Şerhi, Cilt:1, Ankara, s. 651; Özdamar M./Doğan İ (2013), Banka Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Üyelerinin Borçlanma Yasağı, Bankacılar Dergisi, Sayı:86, s. 12-13)

Diğer taraftan, söz konusu madde hükmünde yer alan, “her ne şekil ve surette olursa olsun” ibaresinin ise yasak kapsamına girenlerle banka arasında yapılan işlemlerin **türü** ile ilgili olduğu, pay sahipliğini niteleyecek bir yönünün bulunmadığı açık olup; bu ifadeden yola çıkarak dolaylı pay sahipliğinin de yasak kapsamında bulunduğu şeklinde bir yoruma ulaşılmasının hukuken bir geçerliliği bulunmamaktadır.

Öte yandan, banka yönetim kurulu üyelerinin dolaylı pay sahibi olduğu ortaklıklar Kanununun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre bankanın dâhil olduğu risk grubu içinde olduğundan bunlara verilen krediler bu kapsamda ayrıca izlenmektedir.

Son olarak ifade etmek gerekir ki, 50 nci maddedeki söz konusu düzenleme 2001 yılından sonra bankacılık mevzuatına dâhil edilen bir hüküm olmayıp; ilk düzenlendiğinde %10 olan pay sahipliği sınırı daha sonra artırılmış olmakla birlikte, 23/6/1958 tarih ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu ile birlikte mevzuatımıza dâhil edilmiş ve daha sonra yürürlüğe konulan 3182, 4389 ve halen yürürlükte olan 5411 sayılı Kanunlarda da mevcuttur.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.